

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska. — Dopsi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Meščanje!

Osem let je uže minulo, kar v našem slavnem kranjskem glavnem mestu Ljubljani ena stranka sama vlada, in brez vpliva naše narodne neodvisne stranke gospodari z našim davkom. To je ona stranka, ki nij prijazna našim domorodnim prizadevanjem, ki je sovražna našemu domačemu jeziku in domačej našej šegi.

Meščanje! Vi vsi veste, kaj Vam je prineslo v tem času gospodarstvo teh ljudij: povišavali so priklade na davek, mestne blagajnice so prazne, kupčija in obrtnija peša, naše deželne koristi se zanemarjajo, za domačo omiko našega roda se ne skrbi, a pač se dela nam škodljiva nemška politika.

No tedaj! ne volite Vi, ki hočete, da bode tega slabega gospodarstva enkrat konec, nič več onih móž, katere Vam svetuje od birokratov podpirana stranka, temuč volite spodaj zapisane kandidate naše samostalne meščansko-narodne stranke.

Mi Vam priporočamo za volitev

v **III. razredu**, ki bode ponedeljek **27. t. m.**,
te-le gospode:

J. N. Horak, hišni posestnik,
Jožef Jurčič, urednik,
Karel Kljun, stolni kaplan,
Jožef Regali, mizarski mojster.

v **I. razredu**, ki bode četrtek **30. tega meseca**
te-le gospode:

Henrik Ničman, hišni posestnik,
Mihael Pakič, hišni posestnik,
Franc Peterca, hišni posestnik,
Ivan Vilhar, hišni posestnik.

Od meščansko-narodnega volilnega odbora.

Deželni zbori.

Štajerski deželni zbor.

Iz Gradaca 20. marca [Izv. dop.]

Deželni odbor je deželnemu zboru predložil poročilo o svojem delovanju v preteklem letu. Posneti hočem iz tega poročila, kar bi utegnilo zanimati štajerske Slovence. Šolstvo. Po naročilu deželnega zbora je odbor preiskaval, ali bi se naj v Brežicah realna gimnazija ustanovila. Vprašane občine brežkega okraja so se skoraj vse proti izjavile. Tudi sanitarne razmere so neugodne, stanovanja nepripravna, v bližini pa dobro obiskane gimnazije v Zagrebu, Novem mestu in Celji; za to ne kaže ustanoviti v Brežicah srednje šole, zlasti ne, ker bi uže tako preobloženi deželni fond moral večji del stroškov plačati.

Na celjske meščanske šoli je bilo 1875 leta 116 učencev (1874 l. 105), mej temi 59 (?) Nemcev, 51 Slovencev. Zanimivo je, da število Slovencev vsako leto raste; bilo jih je 1873 l. samo 25. Nemcev pa 65, 1874 l. 35 Slovencev, 77 Nemcev in 1875 l. kakor omenjeno uže 51 Slovencev, Nemcev pa 59. Dobro, da Slovenci ne obiskujejo le latinskih šol, kakor dozdej, ampak se tudi lotijo realnih študij. Na meščanski šoli v Radgoni je zraven 41 Nemcev bilo 8 slovenskih učencev.

Ptujsko realno gimnazijo je 1835 l. obiskavalo 119 učencev, mej katerimi je 59 Slovencev in 58 (?) Nemcev.

Ljudsko šolstvo se v poslednjih letih lepo razcveta, a tudi stroški za šole neizmerno rasto. Leta 1872 so plače učiteljev znašale 474.000 gl., sploh vsi stroški za ljudsko šolstvo 515.000 gl. Za l. 1877 pa imamo sledeči proračun: plače učiteljev po odbitih interkalarih 782.750 gld. (sistemiziranih služeb pa je za 758.670 gld.) remuneracije za industrialne učiteljice 68.000 gl., učiteljske knjižnice 5000 gl., učiteljske kon-

ference 9000 gl., tedaj skupni stroški 864.750 gld. ali 20 % deželne priklade. Šol je v celi deželi 886 s 1580 učitelji, na slovenskem Štajerskem 288 šol z 483 učitelji. K navedenim stroškom pa pridejo še one svote, katere se plačajo od okrajnih šolskih fondov za šolske potrebe, ki se računajo na 240.000 gld. za leto, dalje obresti za posojila za zidanje novih šol 34.000 gld. priklade za nova šolska poslopja 85.000 gld., štipendije za učiteljske pripravnike 12.000 gld., tako, da vsi stroški za ljudske šole na Štajerskem bi znašali 1 milijon 266.000 gld. (!)

Ceste stanejo deželo do 150.000 gld. na leto. Po naročilu lanskega deželnega zbora je deželni odbor dal narediti načrt nove okrajne ceste in novega mosta čez Pako mej reško vasjo in Letušom, kar bi stalo 8029 gld. Od teh bi deželni fond plačal polovico, okrajni vranski, gornjegraški in šoštanjski pa drugo polovico. Zarad šoljpaške ceste poroča deželni odbor, da bi napravljene okrajne ceste od Ljubnega do Šolcpeha z ozirom na velike ovire stalo 180.000 do 200.000 gld. (?). Deželni odbor se dalje izreče proti uvrstjenji šoštanjsko-velenjske ceste mej okrajne ceste I. reda. Podpore za okrajne ceste II. reda je dal deželni odbor 1875. l.: ormužkemu okraju 370 gld., breškemu 1100 gld., sv. lenartskemu za cesto od sv. Lenarta do Cumreka 2500 gld., laškemu za več mostov 4000 gld., ptujskemu za novi most čez Dravo 3000 gld.

Reguliranje Mure in Drave se je nadaljevalo, reguliranje Savine pa se še nij pričelo, ker še dozdej vlada nij stavilo svojih predlogov.

Od deželnih lastnin ima deželni fond največje prihodke od slatinskih toplic namreč 82.638 gld. v lanskem letu, dobrnske toplice pa 12.000 gld.

Deželni proračun za l. 1877 kaže potrebščine 3 milijone 6542 gld., pokritja 1 milijon 129.333 gld.; ostane tedaj 1 milijon 877.209 gld. nepokritih. Ako se, kakor dozdej, na direktne davke, kateri z vojniško priklado vred znašajo 4 milijone 420.000 gld., naloži 38 krajc. na 1 gld. davka, dobi deželni fond še le 1 milijon 679.690 gld. Ostane torej deficit 200.000 gld. Ker se deželna priklada ne more povekšati, trebalo bode najeti posojila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. marca.

Dalmatinski deželni zbor je na višji ukaz bil zaprt, ker k zadnjaj seji so bili prišli samo trije Ljubuševci. Tudi Italijani torej nečejo pod predsedništvom političnega nepoštenjaka Ljubuševca več zborovati, temuč so potegnili z narodnjaci. Ljubuševca se sedaj skriva za dunajsko ministerstvo. Pisal je ministru Lasserju pismo, v katerem grdo denuncira „ultra-narodnjake“, da so s Tirolci porazumeli se, delavnost deželnih zborov podreti, ter da glasilo „Narodni List“ piše vedno proti ministerstvu gledé orijentalnega vprašanja! S tem pismom se je Ljubuševca popolnem uničil.

V **gališkem** deželnem zboru je 20. t. m. bil zavržen nespametni predlog čudnih politikarjev Rusinov, ki so želeli več nemščine v šolah, ne vedoči, kako narodno škodljivo je nemčenje, kjer se vgnezdí. — Pač pa je bil predlog Rusinov, naj bode rusinski jezik jednakopraven s poljskim v galiških srednjih šolah, izroččen naučnemu odseku. Za to so glasovali vsi poljski kmetje, namestnik Potocki in 8 Poljakov.

V **bukovinski** zbornici so zopet vstopili narodni zastopniki rumunskega velikega posestva, kateri se dosedaj nijso udeleževali sej. Tedaj so popustili pasivno politiko.

Iz **Linca** se javlja, da je tija prišel 20. t. m. Ljubibratič.

Vnanje države.

Na *hercegovinske* meji avstrijska vlada nadaljuje svoj lov na vstaške voditelje. Poleg Ljubibratića ujeli so avstrijski vojaki tudi fajmoštra Mušića in ga zaprli. — Blizu Gačka se pričakuje zopet večja bitva.

Iz *Belgrada* se 20. t. m. „Obzoru“ brzojavlja, da je narodnej vojski dan ukaz, naj hitro vsak vojak izvrši domače in poljske opravke. Srbija bode kmalu sklopila posojilo milijon cekinov v Londonu. — Alimpić je s Črno goro sklenil pogodbo. — Vojna je več nego verjetna, če prav konzuli silno delajo na to, da se ohrani „mir.“ Kmalu se mora na jedno ali drugo stran odločiti.

Odbor *francoske* poslanske zbornice, kateri je dobil nalog, posvetovati se o tem, naj se takoj obsedno stanje odpravi, je jednoglasno sklenil, odpravljenje predlagati. Vlada je ta sklep pohvalila.

V obeh zbornicah pak so bili 21. t. m. predlogi stavljani, naj se pomilosté politični krivci ali kaznjenci. Ministri so bili zoper to, češ, da skesanim more predsednik republike milost pomnožiti, ali trdovratnim sovražnikom človeške družbe ne more.

Španjski kralj Alfonso je 20. t. m. na čelu 25.000 mož sijajno v Madrid prišel. Vojska se bode zdaj, ko so Karliski vrženi, za 100.000 mož znižala. To leto ne bode novačenja.

Dopisi.

Iz *Ljubljane*, 20. marca. [Izv. dop.]

„Ljubibratić se s poštanim vlakom pripelje,“ čulo se je pretečeno soboto pri nas v mnogih narodnih in v vseh policijskih krogih. In res uže pred polu nočjo dohajalo je ljudstvo na kolodvor in kmalu se je zbrala lepa množica, a tudi slavna policija nij zaostala, in sicer še pred, ko bi imel priti poštai zjutranji vlak, obstrazeni so bili vsi potje in tudi družih čestiteljev sv. Hermandate od prvega do najzadnjega je kar gomazela. A poštai vlak je imel vsled palega sneg na Krasu zamudo, in še le ob 1/2 11. uri zjutraj je došel pa brezi Ljubibratića. Bil je pak njegov „generalštab,“ mej njim hrabri Petrović, s katerim so imeli nekateri priliko govoriti, akoprem je slavna policija ušesa tako blizu nastavljala, da jej nij nijedna besedica ušla. Petrović je mlad, krepak in velik plavolos, narodno opravljen in jako prijazen mož. On nam je povedal

prvi, da se ne odpeljejo v Linc, nego v Beč, ker Ljubibratić v prvo imenovano mesto neče iti, ter da je bila v Nabrezini velika sitnost zaradi tega. Ljubibratić se nikakor nij hotel odpeljati s poštanim vlakom, s katerim mu je bilo zapovedano, nego je protestiral in zahteval, da hoče oditi v Beč. Zaradi tega je bila nastala velikanska razdraženost mej spremeljavočimi mnogimi policaji, mej katerimi je bil tudi tržaški komisar. Kakor so nam očevideci poročali, brzojavljalo se je cele dve uri mej Bečem, Lincem in Belgradom, a končno ostalo je vendar pri tem, da se odpelje v Beč. (?)

Še pred 1. uro je bilo uže zopet mnogo ljudij na kolodvoru. Vlak se je pripeljal točno ob 1. uri. Sedaj se čakalci nijso prevarili. V vozu družega reda sedel je v jednem kopeji Ljubibratić s svojo soprogo in z gospico Markus, potem nekaj policajev. Iz ust občinstva zadonelo je takoj „živio Ljubibratić!“ „živio jugoslovanstvo!“ itd. Ljubibratić je vstal v vozu, ter na vse strani pozdravljaj, tudi gospica Markus odzdravljala je naprenehoma. Policija skoraj „in corpore“ šla je k njemu, ter se le nekaj minut pri njem zamudila. Mej vsemi jako demonstrativnimi prizori donelo je naprenehoma „živio Ljubibratić,“ „živio“ Govoriti nij bilo mogoče ž njim, policija prav za prav nij branila, a odlikoval se je nemškutarski železniški uradnik, kandidat za „gemeinderath,“ Habit, ter jako ljudi nazaj zavračal, kateri so par korakov proti vozu storili.

Ljubibratić je bil v črnej obleki, ter bil pokrit s srbsko čepico. Ker je vlak le nekaj minut obstal, nij se nič družega več opaziti moglo. A zadostovala je velikanska demonstracija. In če so ga tudi stražili, kakor največjega hudodelnika, narod ga je častil kot nositelja ideje, boritelja za svobodo naših bratov. Ko je vlak se odpeljal, zadonelo je zopet „živio Ljubibratić, živio“ Ljubibratić je prišel k oknu, ter se zopet zahvalil. Nekaj narodnjakov spremljalo ga je do Zaloge, nekaj celo do zidanega mosta, da bodo vsaj tam mogli ž njim govoriti.

Iz *Dunaja* 20. [Izv. dop.] Tu bivajoči Jugoslovani namenili so Ljubibratiću,

slavnemu junaku jugoslavjanskemu prirediti ovacijo. Hitro, ko so izvedeli, da ima Ljubibratić v Linc interniran biti, skuševali, so poizvedeti, kedaj se ima skozi Dunaj peljati. 19. t. m. o polu dne prijeli so iz Trsta telegrafično poročilo, da se je Lj. iz Trsta po železnici uže odpeljal, ter da se bode iztega dne najbrž na večer skozi Dunaj vozil. Hitro, je bilo skleneno, imenovanemu junaku okoliščinam primerno ovacijo učiniti. Veliko število jugoslovjanskih vseučelišnikov hitelo je omenjenega večera na južni kolodvor. Tudi policija je bila hitro po konci, in čuvarjev miru bilo je uniformiranih in skrivnih nakrat mej dijaki polno, izpraševaje jih, je-li ne pričakujejo imenitnega gosta. A čakali so dijaki in policisti zahman. Pripeljati mora se drugo jutro na vse zgodaj, se je mislilo. O tem času pak je malo težavno na južnem kolodvoru, ki je od mesta zelo oddaljen, prirediti ovacijo. Misliti je bilo, da se nihče ne bode pobrinil iti Lj. povdavljat. A motil si se. Valjda je začelo jutro žareti, uže je bilo na kolodvoru precejšnja množica jugoslovjanskih dijakov mej njimi tudi Slovencev večje število kot na večer. Gromoviti živio-klici naj bi kazali junaku, kako je navdušena zanj jugoslovjanska mladež, kako ona ve ceniti moža, ki je izpostavil svoj život krutemu nasilniku uboge raje, hoteč priboriti zlato svobodo mučenim našim južnim bratom — a kateremu so čudoviti nazori magjarske diplomacije o neintervenciji preprečili daljno sigurno uspešno vojevanje. — Ko pride vlak, vse se gnjete videt junaka. A tudi sedaj zastoj. Ljubibratića nij bilo. Potovalci bili so nakrat obkoljeni z različnimi vprašanji o Ljubibratiću. Ti so nam pravili, da so se z vlakom, v katerem se je Ljubibratić nahajal, peljali, a da je Lj. z gospodično Markus in še jednim možem v Brucku moral izstopiti, da se po drugej progi pelje v Linc. Pravili so nam ti potovalci tudi, da je na mnogih kolodvorih Lj. bil sprejet z burnimi živio-klici; v Gradci bilo je na kolodvoru ogromne množice mej to več višjih vojaških dostojanstvenikov, ter da se je gromovitih slava klicev in živio Ljubibratić! kar odmevalo na kolodvoru.

Listek.

Dr. Lavrič in njegovi učenci.

(Spisal Blaže Pernišek.)

„Ena se Tebi je želja spolnila:
V zemlji domači da truplo leži.“

In zopet je usahnola na našem vrtu plemenita cvetlica! Ta trobojni cvet je izvestno najčistejši duh širil mej nekultivirane rastline po pustinjah tužnega naroda slovenskega. Ta kraljica v našej botaniki bila je — dr. Lavrič. Nij ga poštenega srca v prsah slovenskih, koje pozna dr. Lavričeve zasluge, da ne bi krvavelo radi prevelike izgube tega brezmadežnega rodoljuba. Da, sto in sto let mora preteči, da se rodi kojemu narodu tak uzoren značaj v narodnostnem oziru, kakoršen je baš bil preblagi dr. Lavrič.

Svet je uže obširno bijografijo čital o tem slovenskem Aristidu, o slovenskem Sokratu. Vidim pa, da ga občinstvo ipak še mnogo premalo pozna, kateremu nij bilo dano, da bi bilo ž njim več časa neposredno občevalo. Ker sem bil jaz tako zelo srečen, da sem bil 3—4 leta njegov učenec in celo njegov osebni prijatelj, štejem si v sveto dolžnost, da

tudi jaz barem nekoliko pomočim pero o našem nepozabljivem prvaku v pravem pomenu te besede.

Leta 1869 pride dr. Lavrič kot odvetnik v Gorico. Njemu izvestno nij dišalo goriško mesto radi prebivalstva svojega, no samo za stran — slovenskih dijakov ga je pripeljalo srce v slovensko Nizzo. Ko ga spremljam necega dne prama kolodvoru, kodar je bilo koji pot njegovo šetališče na večer o poletnem času, reče mi mej družim: „Učite se neutrudljivo, kar vam razlagajo vaši profesorji. Svojemu velevažnemu poklicu pa še ipak ne možete zadostovati, ako se sami za-se obražate, drugim pa bi tega ne znali v lepej obliki prisvojevati; skrb vam marveč naj bode, da vam bode naša beseda kot narodnemu učitelju jasna in prijetna za vaše mlade poslušalce in poslušalke. Glejte, vsega tega pa se možete navaditi po deklamatoriki, katero vam vsak teden predavam. Marljivo hojevajte torej tudi v prihodnosti k tem vajam, in kar mogoče, urite se doma s svojim tovarišem po kritiki o deklamovanji „prokletih grabelj,“ kar ste denes deklamovali. Pazite dobro na logične in muzikalne pavze; glejte, da se vam ne bodo poznale rime in stopice; ne prezirajte

pravega tempa in lepo modulirajte glas; izrazujte satiro in ves duh, kojega je vplihol pesnik v „proklete grablje,“ in to ne samo z govorili, nego tudi s primernim geslom. In tako bode napredovali tudi v družih temah. Da vam povem. Jaz sem se za svoje življenje odločil za 3 ideale, da jih po mogočnosti poskušam dosežati. Mej temi tremi je tudi ta, da postane po meni kakov slovenski dijak izvrsten ali barem dober govornik. (Ostalih dveh uzorov mi nij razodel.) Zato sem prišel v Gorico.“

Ta čas je bil v deželnem šolskem svetu deželni šolski nadzornik g. Klodić. Zato se pa tudi je z veseljem sprejel v deželnem šolskem svetu predlog dr. Lavriča, da naj se mu dovoli predavanje slovenskim dijakom v deklamatoriki. Leta 1869, 1870 in 1871 smo hodili prav radostno dijaci višjih razredov srednjih šol k našemu ljubemu Lavriču po dvakrat na teden. S početkom je predaval v čitalnici (nad teologijo), po tem pa v lokalu 3. gimnazijskega razreda. Ko pa je bil odšel g. Klodić v Gradec za deželnega šolskega nadzornika, prepovedali so dr. Lavriču goriški gospodje to plemenito početje! L. 1871 ape-luje dr. Lavrič na ministerstvo zoper to ne-

Cesar je g. Vavpotiču, telegrafičnemu uradniku v Gradcu podaril zlat prstan z dragocenimi demanti za kompozicijo na citre, ki jo je g. Vavpotič poklonil nadvojvodinji Valeriji. G. Vavpotič, rojen pri Radgoni na južnem Štajerskem, je izboren igravec in kompositér na citre. Več njegovih kompozicij in transkripcij bilo je natisnjenih na Lipskem. V. je uavdušen Slovenec; v „Sloveniji“ nam je jedenkrat izborna zabavo priredil, posebno se slovensko pesnijo, ki jo je tudi sam komponiral. Na Dunaji je slovel za jednega najboljših igralcev na citre. Mi mu k onemu dragocenemu cesarjevemu priznanilu čestitamo!

G. Jože Karlin, naravoslovec, podpredsednik „Slovenije“, odpotuje v kratkem v znanstvenih zadevah se slovečim tukajšnjim profesorjem naravoslovja v Afriko. Ker je g. K. talentiran in navdušen za slovenski svoj rod, jako navdušen, smemo pričakovati, da bode to svoje znanstveno potovovaje jedenkrat v prid slovenstvu priobčil. (Dobro! Ur.)

Iz Zaloga pri Ljubljani 21. marca [Izv. dop.] V nedeljo po polu dne ob 1/2 dospel je poštni vlak, kateri je vozil Ljubibratića proti Dunaju. Akopram je le malo tukajšnjega občinstva vedelo, da pride, ipak je privrela lepa množica. Ljubljanski narodnjaki kateri so ga do tu spremili, imeli so priliko ž njim govoriti. Branilo se jim nikakor nij, kakor je v Ljubljani zabranjeval vhod štacijski šef in nemškutarški kandidat Habit. Ker je vlak le malo časa tu obstal, nijmo se mogli dosta ž njim pogovoriti. Živio-klicev čulo se je ipak dosta. Ljubljančanom izrekel je prisrčno zahvalo za časten sprejem, ter obžaloval da mu nij bilo dovoljeno z nobenim govoriti. Posebno ga je veselilo, da je imel priliko tudi z slovenskim vstašem, kateri je bil tukajšnji trgovec Š., za katerega je ljubljanska policija toliko skrbela. Ko je vlak se premikati začel, zahvalil se je zopet za sprejem na Slovenskem sploh, ter vsem navzočnim podajal roko. Z živio-klici odpeljal se je.

Domače stvari.

— (Mestne volitve v Ljubljani.) Agitacija v Ljubljani je zdaj te dni posebno

zaupnico; a zabadava je on zagovarjal potrebo deklamatoričnega poduka za dijake. Reklo se mu je, da ta dolžnost spada v področje dotičnih profesorjev filologije; samo da so se ga odkrižali, nam dijakom v škodo.

Dr. Lavrič se nij za igračo žrtvoval s tem predavanjem slovenske mladini. On je predobro znal, da gledé govorništva dotični profesorji po višjih razredih srednjih šol le jako skromno ali pa celo nič nijso kos, da bi dosegli Lavričev smoter.

Jasen dokaz temu je bil to, da nij eden dijakov nij znal evfonično prav čitati, ko nas je tekar začel obtesavati, in to ni realec, ni gimnazijalec, ni učiteljski kandidat!

Zdaj so se nam začele oči odpirati, zakaj imamo takove slabe govornike mej profesorji, ki brez knjige v roci ne mogó le jedno uro predavati dijakom, ni interesantno, ni dolgočasno! Iz svoje skušnje morem reči prav iskreno, da je bolje, ako ide dijak kamenje tleč, nego da bi se drznol kedaj stopiti na šolski oder, ako nij kos, da pravilno rabi svoja govora, svojo mimiko! Nihče naj se ne izvija se sofistiko, češ, da nij rojen za to vsak; kajti poeta nascitur, a orator — fit.

Ko prvič pridemo dijaci k deklamatoriki,

za tretji volilni razred jako živa. Nemškutarški agitatorji letajo vsak dan od volilca do volilca in pregovarjajo, lažejo, žugajo, obetajo, kar se dá. Zato zopet živo priporočamo vsem narodnjakom, ki so znani s katerim koli volilcem, naj ustno in osobno agitirajo in volilce prevare varujejo. Le osobna in energična agitacija, ki pa povsod národno slogo vzdržuje, more jednacemu prizadevanju nemškutarjev nasproti vspešna za nas Slovence biti.

— („Slovenske knjižnice“) tretji zvezek izide prve dni prihodnjega tedna gotovo. V korekturi je zadnja pola, potem je samo še vezanje potrebno.

— (Knjižica) „Opis Štajerske, Kranjske, Koroške in Primorja“ za národne šole bode skoro dotiskana; obsegala bode 24 strani, veljala samo 8 kr.

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Odbor bode imel o velikonočnih praznikih sejo, ako bode večina odbornikov s tem zadovoljna, t. j., ako jej bode mogoče k seji priti, kar upamo.

— (Posebno priznanje.) Dobili smo ravnokar v roke sporočilo prve učne razstave, ki je bila lanskega leta v Gorici. Iz obširnega sporočila omenjamo za denes samo to, da je razstavna sodnija („jury“) izrekla 14 osobam in 42 šolam in zavodom posebno priznanje in jim je v ta namen poslala pohvalne diplome. Mej temi odličnjaki so iz naše dežele kranjske dobili: gosp. Ivan Tomšič, c. kr. vadnice učitelj v Ljubljani dve diplomii, prvo za „Vrtec“ in za druge mladini primerne spise, drugo za muzikalne priloge, ki je „Vrtec“ prinaša; Feliks Stegnar, učitelj v Ljubljani, posebno priznanje za svojo računsko mašino; Janez Giontini, bukvar v Ljubljani, za razstavljen učila in „Slov. Matice“ v Ljubljani, za izdavanje bukev učiteljem primernih. Mi čestitamo na tem hvalnemu priznanju!

— (V národnej čitalnici v Črnomlju) se napravlja v nedeljo dne 26. marca beseda, pri kateri se igra „Tičnik“, kratkočasna opereta v jednem dejanji. Vstopnina za nedruštvenike za vsako osobo 40 kr. Začetek

vstane naš doktor, postavi se poleg mize prav uzorno kot govornik opirajoč se z desno roko na mizo z levo nogo naprej stoječ in govori: „Pozdravljam vas, dijaci! kateri se želite izobraziti v govorništvu. Ako postanete dobri govorniki, mogli boste v življenji vspešno podučevati svoj zapuščeni národ; mogli boste zagovarjati njegove svete pravice in resnico sploh itd.“ V obče smo rabili za deklamacije Prešimove poezije; pa tudi Boris Miran je ugajal doktorju in druge, na pr. „tri rožice“ kot deklamacijo je tako rad poslušal, da se je — kar zamaknol. V „Orestu“ pak je uvidel Lavrič Stritarja kot ženija.

Mej vsemi deklamovalci mu je v obče (osobito pa za ljubeznjive deklamacije) najbolje zadostoval osmošolec Gustav Glavacki; gimnazijalcu Ljutmanu pa je prorokoval, da bode izvrsten govornik za tabore.

Dijaci smo mu bili največje veselje. Bil pa je tudi točen glede dohajanja. Nečega dne se je v Kanalu vrio dobro veselil mej prijatelji, a „ko pogledam na uro,“ pravi doktor, „zapustim veselo družbo tebi nič, meni nič, ter jo odrinem prama Gorici, da nijsem zamudil svoje najprijetnejše ure za deklamatoriko. Več potov je dejal: „Vi ste mladi fantje,

ob 1/2 8 uri zvečer. K obilnej udeležbi uljudno vabi

Odbor.

— (Šolska smešnica.) Trago-komična pa resnična prigodba, kako nemškutarški starši otrokom mrzenje do slovenščine vcepajo. V neko šolo okraja M. na slov. Stirskega pride nekov novinec P. v šolo. Roditelji njegovi so rojeni slovenski vincarji. Pa glej, kako otroke odgojujejo! Novinec v šolo stopivši, pozdravi učitelja: „Gut morgn, herr Lehrer, jic bin i do!“ Odkáže se mu prostor. On sedi mirno, ter gleda slovensko podučevajočega učitelja. Vsi otroci so lepo slovensko odgovarjali. Ko pa učitelj P-a vpraša, odreže se ta: „Dea votr hot ksokt i derf nit di šihe bindiše sproh redn.“ Na vsakokratno prigovarjanje učiteljevo, ka naj slovensko govori, odgovori mu P. vselej z apodiktičnim: „I moag nit.“ Tako je trajalo blizu mesec dnij, potem se učiteljevemu trudu vendar posreči, slovensko besedo od njega dobiti. Vprašal boš, dragi sobrate, kaj je zdaj z učencem P.? Le potrpljenje, dragi čitatelj, saj ga je moral učitelj še več imeti! — Kakor hitro se je tedaj učitelju posrečilo, prvo slovensko besedo iz P-a spraviti, spreobrnil se je zavsem, postal je iz Savla Pavel. Zdaj (nij še minolo leto dnij, kar hodi v šolo) pa je jeden najpridnejših v celem razredu, ter po nobenej ceni nemške besede iz njega ne izvabiš. Samo jedenkrat v celem tem času ga je še „nemški duh“ obletel. Pri razlaganju poklekovanja (Kniebeugung) pové katehet, da se samo z jednim kolonom poklekne. Komaj katehet to izusti, oglasi se naš P, ter pravi: „Gospod, tako je po slovensko, po nemško pa je drugače!“ „No, kako pa je po nemško?“ vpraša ga katehet. P. stopi iz klopi, ter se vrže z obema kolonom na tla, rekoč: „Po nemško je tako.“ — Od istega časa pa mu nij več taka „manira“ na misel prišla.

„Slov. Uč.“

Javna zahvala.

Blagorodni gosp. Alojzi Spazzapan, uradnik mehaničnega mlina „Pally“ daroval je tukajšnji šolski knjižnici in ljudsk. šoli naslednje „Matične“ knjige in zemljevide: a) Štirje letni časi; b) Národní koledar in letopis „Matic slovenske“ za l. 1868; c) Letopis za l. 1869; d) Knjigo prirode II. snopič,

jaz pa sem star (fant), zato smo skupaj.“ — Pri njem se je kritikovalo vse: raba govoril in gesta; pa tudi nastop in odstop dotičnega deklamovalca sta prišla na drobno reščeto. Nijedna stvar nam nij bila tako zelo teška, nego primerni izrazi intimnih občutljajev. Temu se je moral čuditi. Jako teško nas je tudi odvrčal od prehitrega govorjenja. Rekel je: „Kaj smo mi Slovenci res vsi take klepetulje?!“ Pred nijmo znali, kako grdo je to, da v našem govorjenji beseda besedo pobija, jedna drugej po petah stopa. Akoprem je bil doktor v obče le z nami šljeno ozbiljnega obraza, ipak se je še on moral posmijati kakovemu na novo nastopivšemu deklamatorju, katerega kretanje je bilo jako robato in deklamaciji neprimerno, vrh vsega pa, da je bil prav afektiran in si je vzel za uzor kakošnega pevajočega pridigarja, kar se tiče modulacije glasa. Rekel nam je kot pravilo, da se govorniku naj nikedar ne pozna, da je ali pridigar ali pa kakovšen oficir, ki ima svojo posebno metodo v komandi.

Za zimske ure je doktor sam sveče kupoval. Še kupit jih je šel sam (v slovenščini pa) jeden pot, ko sem šel jaz ž njim v štacuno.

(Konec prih.)

